

LIETUVOS RESPUBLIKOS AKADEMINĖS ETIKOS IR PROCEDŪRŲ KONTROLIERIUS

SPRENDIMAS

DĖL LIETUVOS MUZIKOS IR TEATRO AKADEMIJOS, VYTAUTO DIDŽIOJO UNIVERSITETO, KLAIPĖDOS UNIVERSITETO IR ŠIAULIŲ UNIVERSITETO BENDRAI VYKDOMŲ STOJAMŲJŲ EGZAMINŲ Į VAIDYBOS, ESTRADOS MENO IR TEATRO REŽISŪROS STUDIJŲ PROGRAMAS ORGANIZAVIMO IR VERTINIMO 2015 M.

2016 m. kovo 4 d. Nr. SP-6
Vilnius

Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolierius (toliau – Kontrolierius), vadovaudamasis Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 18 straipsnio 1 dalimi ir Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Seimo 2011 m. rugsėjo 15 d. nutarimu Nr. XI-1583 „Dėl Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos įsteigimo ir Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos nuostatų patvirtinimo“, 13.1 papunkčiu ir išnagrinėjęs Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnyboje 2015 m. rugsėjo 14 d. gautą G. P. (toliau – pareiškėjas)¹ skundą dėl galimų akademinės etikos ir procedūrų pažeidimų 2015 m. bendrai vykdomų stojamųjų egzaminų į Lietuvos muzikos ir teatro akademijos, Vytauto Didžiojo universiteto, Klaipėdos universiteto ir Šiaulių universiteto vaidybos, estrados meno ir teatro režisūros studijų programas,

n u s t a t ė:

Pareiškėjas skunde nurodė, kad 2015 m. vykusio priėmimo į Lietuvos muzikos ir teatro akademijos (toliau – LMTA), Vytauto Didžiojo universiteto (toliau – VDU), Klaipėdos universiteto (toliau – KU) ir Šiaulių universiteto (toliau – ŠU) vaidybos, estrados meno ir teatro režisūros studijų programas, kurį organizavo Lietuvos aukštųjų mokyklų asociacija bendrajam priėmimui organizuoti (toliau – LAMA BPO), metu galimai buvo padaryti šie akademinės etikos ir procedūrų pažeidimai:

1) po antrojo egzaminų etapo, iki galutinių rezultatų paskelbimo vertinimo komisijos (toliau – komisija) narys A. G. paviešino konfidencialią informaciją – individualius komisijos narių vertinimus, išsiųsdamas juos elektroniniu paštu „pašaliniais asmenims (taip pat ir LMTA darbuotojams, kurie nėra komisijos nariai)“;

2) po antrojo egzaminų etapo LAMA BPO raštu kreipėsi į komisijos pirmininką M. B. dėl Vaidybos I (antrasis etapas, LMTA egzaminas) rezultatų pakartotinio įvertinimo, nes „rezultatų pasiskirstymas neatitinka normaliojo skirstinio, be to, kai kurių komisijos narių atskiri vertinimai nukrypsta nuo kitų komisijos narių įvertinimų daugiau negu 20 %, kaip tai yra numatyta LMTA, VDU, KU ir ŠU bendrai vykdomų stojamųjų egzaminų į vaidybos, estrados meno ir teatro režisūros

¹ Kontrolieriaus sprendimo tekste „pareiškėjas“ apibendrintai, nesiejant su pareiškėjo lytimi, vadinamas vyriškosios giminės daiktavardžiu

studijų programas organizavimo ir vertinimo tvarkos apraše“. Pareiškėjas skunde nurodo, kad minėtame apraše tokios normos nėra;

3) sukviestame komisijos posėdyje dalyvavo „tik jos pirmininkas <...> ir aš [pareiškėjas], taip pat LAMA BPO prezidentas bei keletas pašalinių asmenų iš LMTA personalo“, šis posėdis „nebuvo protokoluojamas, jo metu nebuvo balsuojama ir bandoma susisiekti su kitais nedalyvaujančiais komisijos nariais, nepriimta jokių konkrečių nutarimų“;

4) į pareiškėjo laišką komisijos nariams ir LAMA BPO prezidentui su paklausimu apie komisijos posėdžio sprendimų pagrįstumą, LAMA BPO prezidentas P. Žiliukas raštu atsakė, kad „atsižvelgus į komisijos didesniosios narių daugumos prašymą“ buvo anuliuoti pareiškėjo, kaip VDU atstovo, ir dar vieno vertinimo komisijos nario – ŠU atstovo – vertinimai, ir tokiam sprendimui „elektroniniu būdu pritarė dar du komisijos nariai“; tokiu būdu „pakoreguoti“ egzaminų rezultatai buvo paskelbti stojantiesiems.

Pareiškėjas skunde nurodė, kad anuliuotus dviejų komisijos narių vertinimus, galima įžvelgti „institucinį protegavimą“, nes tokiu būdu buvo „pakoreguoti“ tik antrojo etapo stojamųjų egzaminų į LMTA rezultatai. Pareiškėjo nuomone, jo išdėstytos aplinkybės ir faktai „susiklostė dėl to, kad atskirų akademinės bendruomenės narių ir pareigūnų veikla buvo nulemta esamos padėties ir tam tikrų sisteminių priežasčių. Egzistuojanti stojamųjų egzaminų į vaidybos, estrados meno ir teatro režisūros studijų programas tvarka neskatina etiško konkuravimo dėl geriausių studentų (ir jų krepšelių) tarp aukštųjų mokyklų. <...> Parašęs geresnį vertinimą stojančiajam į savo atstovaujamą universitetą, o blogesnį – stojančiam kitur, komisijos narys gali „įtakoti“ studentų krepšelių pasiskirstymą. Paprasčiausias sprendimas, galintis eliminuoti šią problemą – leisti priėmimą į šias studijų programas vykdyti kiekvienai aukštajai mokyklai atskirai“.

Pareiškėjas prašo Kontrolieriaus „galimų akademinės etikos ir procedūrų pažeidimų kontekste ištirti ir įvertinti stojamųjų egzaminų komisijos ir ypatingai – LAMA BPO pareigūnų – elgesį.“

Pareiškėjas su skundu pateikė vertinimo komisijos nario A. G. 2015-07-07 elektroninį laišką „Fwd: kaip „objektyviai“ vertina vaidybos komisija“, kuriame pateikiama lentelė su komisijos narių vertinimais (balai) Vaidybos I antrojo etapo egzaminų į LMTA, VDU, KU ir ŠU metu; komisijos pirmininko M. B. 2015-07-07 pranešimą-kvietimą komisijos nariams susirinkti 2015-07-08 į posėdį dėl pervertinimo; LABA BPO administracijos direktorės R. Bakanovienės 2015-07-07 raštą vertinimo komisijos pirmininkui M. B. „Dėl Lietuvos aukštųjų mokyklų asociacijos bendrajam priėmimui organizuoti bendrai vykdomo Vaidybos I (III dalies, LMTA) stojamojo egzamino rezultatų“; Lietuvos muzikos ir teatro akademijos, Vytauto Didžiojo universiteto, Klaipėdos universiteto ir Šiaulių universiteto bendrai vykdomų stojamųjų egzaminų į vaidybos, estrados meno ir teatro režisūros studijų programas organizavimo ir vertinimo tvarkos aprašą 2015 m., patvirtintą LAMA BPO prezidento 2015-05-07 įsakymu Nr. 15-23, ir pareiškėjo 2015 m. liepos 10 d. susirašinėjimą (el. laiškus) su LAMA BPO prezidentu P. Žiliuku.

Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnyba (toliau – Tarnyba) 2015-10-16 raštu Nr. S-404 LAMA BPO prezidento P. Žiliuko ir LAMA BPO administracijos direktorės R. Bakanovienės paprašė:

1) nurodyti Vaidybos I (antrasis etapas, LMTA egzaminas) stojamojo egzamino rezultatų pervertinimo teisinį pagrindą, paaiškinti, kas yra „normalusis skirstinys“ ir kaip jis taikomas; nurodyti 20 proc. nuokrypio tarp komisijos narių įvertinimų neleistinumo teisinį pagrindą;

2) pateikti stojamųjų egzaminų į LMTA komisijos posėdžio, įvykusio 2015 m. liepos 8 d., medžiagą (protokolus ir kt.) ir priimtus sprendimus (nurodyti jų priėmimo teisinį pagrindą);

3) atsakyti, ar egzaminų komisijos narys turi teisę pavišinti nepatvirtintus egzaminų vertinimo rezultatus ir komisijos narių pavardes asmenims, nesusijusiems su vertinimo komisijos darbu; ar LAMA BPO ėmėsi veiksmų dėl minėto pavišinimo;

4) pateikti kitą informaciją ir dokumentus, susijusius su stojamųjų egzaminų į LMTA 2015 m. vertinimu.

2015 m. spalio 30 d. elektroniniame laiške LAMA BPO, atsakydama į pirmą Tarnybos pateiktą klausimą, nurodė, kad vadovaujantis Stojamųjų egzaminų į menų studijų srities ir meno pedagogikos studijų programas organizavimo ir vertinimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011-05-12 įsakymu Nr. 815 (2014-05-27 įsakymo Nr. V-470 redakcija), 17 punktu ir Lietuvos muzikos ir teatro akademijos, Vytauto Didžiojo universiteto, Klaipėdos universiteto ir Šiaulių universiteto bendrai vykdomų stojamųjų egzaminų į vaidybos, estrados meno ir teatro režisūros studijų programas organizavimo ir vertinimo tvarkos aprašo 2015 m., patvirtinto LAMA BPO prezidento 2015-05-07 įsakymu Nr.15-23 (toliau – Aprašas), 16 punktu, „antrajame stojamųjų egzaminų etape stojamojo egzamino atliktas užduotis kiekvienas vertinimo komisijos narys vertina savarankiškai šimtabalėje skalėje, laikydamasis normaliojo skirstinio ir vadovaudamasis vertinimo kriterijais“. Pastarojo Aprašo 17 punkte nustatyta, kad „tuo atveju, kai vertinimo komisija nukrypsta nuo nurodytų reikalavimų, administravimo grupė gali grąžinti vertinimo komisijai patikslinti pateiktus įvertinimus“. Be to, LAMA BPO paaiškino, kad su „normaliojo skirstinio“ sąvoka visi stojamųjų egzaminų komisijų nariai yra supažindinami stojamųjų egzaminų komisijos narių mokymuose, kur „pateikiami tiek vieno komisijos nario, tiek ir visų komisijos narių rezultatų pasiskirstymo diagramų pavyzdžiai, analizuojamas vertinimų rezultatų pasiskirstymas, kur 20 % nuokrypis nuo normaliojo skirstinio yra laikomas netinkamu ir neleistinu“. Vaidyba I (antrasis etapas, LMTA) „stojamojo egzamino rezultatų pasiskirstymui neatitikus normaliojo skirstinio, vadovaujantis Aprašo 17 punktu, LAMA BPO atstovų, komisijos narių ir LMTA atstovų bendras susitikimas 2015 m. liepos 8 d. buvo sušauktas „nesutikus stojamojo egzamino komisijai su pasiūlymu pervertinti stojančiuosius, laikiusius Vaidyba I (antrasis etapas, LMTA), remiantis LAMA BPO administracijos direktorės R. Bakanovienės kreipimusi į Vaidybos ir teatro režisūros stojamųjų egzaminų komisijos pirmininką [R. B.]“ (*laužtiniuose skliaustuose pateikta informacija – mūsų*).

LAMA BPO, atsakydama į trečią Tarnybos pateiktą klausimą, minėtame rašte nurodė, kad minėtas Stojamųjų egzaminų į menų studijų srities ir meno pedagogikos studijų programas organizavimo ir vertinimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011-05-12 įsakymu Nr. 815, ir LAMA BPO prezidento 2015-05-07 patvirtintas Aprašas „neaptaria nepatvirtintų egzaminų vertinimo rezultatų ir komisijos narių pavardžių pavišinimo atsakomybės“. LAMA BPO rašte nurodė, kad „elektroniniu paštu gavus informaciją iš komisijos nario [pareiškėjo] apie atskirų komisijos narių egzamino vertinimus, kurie elektroniškai buvo persiųsti kitiems LAMA BPO informacinės sistemos naudotojams, tiek informacijos siuntėjai, tiek ir jos gavėjai buvo įspėti žodžiu. Kita vertus, labai diskutuotina, ar viešinuimu galima laikyti asmenų, susijusių su meno stojamųjų egzaminų organizavimu, informavimą.“ (*laužtiniuose skliaustuose pateikta informacija – mūsų*).

Tarnybos pateiktų antro ir ketvirto klausimų pagrindu kartu su raštu LAMA BPO pateikė komisijos pirmininko M. B. 2015 m. liepos 8 d. tarnybinį pranešimą „Dėl komisijos narių neobjektyvių vertinimų“ ir 2015 m. liepos 8 d. bendro susitikimo (posėdžio) protokolo kopiją.

Tarnyba 2015 m. lapkričio 27 d. elektroniniu laišku papildomai paprašė atsiųsti medžiagą, pagrindžiančią komisijos narių dalyvavimą mokymuose apie egzaminų vertinimą.

LAMA BPO 2015 m. gruodžio 3 d. elektroniniu laišku pateikė šią medžiagą: 2014 ir 2015 m. mokymų egzamino komisijos nariams skirtą medžiagą, kurioje iliustruojamas ankstesnių metų stojamųjų egzaminų vertinimų pasiskirstymas, jų atitikimas normaliajam skirstiniui, kiti klausimai; 2014 m. mokymų dalyvių sąrašą, kuriame, be kitų, įrašytas pareiškėjas G. P.; pareiškėjo G. P. 2015-06-03 pasirašytą konfidencialumo deklaraciją. Papildomai LAMA BPO pateikė komisijos narių vertinimų Vaidybos I (antrasis etapas, LMTA, VDU) grafines diagramas ir komisijos narių įvertinimų suvestines (prieš ir po dviejų narių įvertinimų anuliavimo).

Dėl komisijos narių vertinimų (Vaidyba I, antrasis etapas, stojamieji egzaminai LMTA, VDU, KU ir ŠU)

Atlikus komisijos narių vertinimų Vaidyba I (antrasis etapas, LMTA, VDU, KU ir ŠU) analizę, nustatyta:

Stojamojo egzamino į LMTA vertinimas (meniniai gebėjimai ir motyvacijos pokalbis, 100 balų skalė) (palyginami G. P. ir kitų komisijos narių balai, tarp kurių yra didžiausias skirtumas; <i>15 stojančiųjų iš 65</i>)							
G. P. (VDU)	X	X	X	X	X	<i>Skirtumas tarp didžiausio ir mažiausio (G. P.) balo</i>	<i>Komisijos narių (be G. P.) vertinimų vidurkis</i>
65	72	94	96	98	75	33	87
45	86	95	97	97	98	53	94,6
45	84	84	94	98	80	53	88
50	100	98	98	98	93	50	97,4
55	98	75	80	98	76	43	85,4
50	86	70	75	95	90	45	83,2
65	72	98	99	98	83	34	90
35	74	85	99	96	88	64	88,4
35	70	76	76	96	90	61	81,6
65	68	99	100	99	80	35	89,2
65	100	98	100	100	99	35	99,4
70	62	96	94	99	95	29	89,2
55	60	93	95	98	85	43	86,2
55	58	100	100	100	96	45	90,8
40	56	97	99	99	77	59	85,6

Stojamojo egzamino į VDU vertinimas (meniniai gebėjimai ir motyvacijos pokalbis, 100 balų skalė) (palyginami G. P., J. Ž. ir E. M. bei kitų komisijos narių balai, tarp kurių yra didžiausias skirtumas; <i>10 stojančiųjų iš 18</i>)								
G. P. (VDU)	J. Ž. (ŠU)	E. M. (VDU)	X	X	X	<i>Skirtumas tarp didžiausio ir mažiausio balo</i>	<i>Komisijos narių G. P., J. Ž. ir E. M. vertinimų vidurkis</i>	<i>Likusių komisijos narių vertinimų vidurkis</i>
99	99	99	78	98	80	21	99	85,33
99	99	99	50	90	70	49	99	70
99	99	99	78	96	80	21	99	84,67
100	100	100	66	98	70	34	100	78

98	98	98	32	90	50	66	98	57,33
100	100	100	38	99	85	62	100	74
100	100	100	48	90	70	52	100	69,33
99	99	99	40	85	70	59	99	65
99	99	99	42	85	60	57	99	62,33
100	100	100	68	99	75	32	100	80,67

Darytina išvada, kad trijų komisijos narių (G. P., J. Ž., E. M.) vertinimai buvo tapatūs.

Stojamojo egzamino į ŠU vertinimas (meniniai gebėjimai ir motyvacijos pokalbis) (palyginami M. Ž., J. Ž., E. M. ir J. J. bei kitų komisijos narių balai, tarp kurių yra didžiausias skirtumas; 6 stojantieji iš 6)						
M. Ž. (ŠU)	J. Ž. (ŠU)	E. M. (VDU)	J. J. (KU)	X	X	Skirtumas tarp didžiausio ir mažiausio balo
95	95	95	95	58	30	65
96	96	96	96	62	60	36
98	98	98	97	65	70	33
100	100	100	100	78	80	22
97	97	97	98	73	70	28
99	99	99	99	70	75	29

Darytina išvada, kad keturių komisijos narių (M. Ž., J. Ž., E. M., J. J.) vertinimai buvo tapatūs.

Stojamojo egzamino į KU vertinimų analizė nepateikiama, nes ten skirtumas tarp komisijos narių didžiausio ir mažiausio balo neviršijo 30 balų, 2 stojančiuosius (iš 20) komisijos nariai įvertino daugiau kaip 20 balų skirtumu, trijų komisijos narių (D. V., V. M., J. Ž.) vertinimai buvo tapatūs.

Aprašo, patvirtinto LAMA BPO prezidento 2015-05-07 įsakymu Nr.15-23, 1 priede nustatyti Vaidybos ir estrados meno stojamųjų egzaminų vertinimo kriterijai, pagal kuriuos vertinami meniniai gebėjimai. Šio priedo 2 punkto lentelėje pateikiami stojančiųjų meninių gebėjimų vertinimų „puikiai“, „labai gerai“, „gerai“, „vidutiniškai“, „patenkinamai“, „silpnai“ ir „nepatenkinamai“ (toliau – vertinimai) kriterijų aprašymai. Vertinimai turi būti komisijos narių įvertinami balais (80 balų skalėje). Visi vertinimai tarpusavyje skiriasi 1–19 balų. Kaip buvo minėta, Aprašo 16 punkte nustatyta, kad „antrajame stojamųjų egzaminų etape stojamojo egzamino atliktas užduotis kiekvienas vertinimo komisijos narys vertina savarankiškai šimtabalėje skalėje, laikydamasis normaliojo skirstinio ir vadovaudamasis vertinimo kriterijais“. Šio Aprašo 1 priedo 1 punkte nustatyta, kad „galutinis vertinimo balas apskaičiuojamas sudėjus vaidybos (II etapo) ir motyvacinio pokalbio <...> rezultatus“. Motyvacinis pokalbis vertinamas 20 balų.

Iš lentelėse pateiktų įvertinimų matyti, kad kai kurių narių įvertinimai skiriasi iki 66 balų. *Didžiausias balų skirtumas (nuo 50 iki 66 balų) nustatytas stojamųjų egzaminų į LMTA ir VDU metu pareiškėjo G. P. ir kitų komisijos narių įvertinimuose.*

LAMA BPO 2016 m. sausio 6 d. elektroniniame laiške paaiškino, kad „vertinant tą patį stojantįjį skirtingų komisijos narių vertinimų nuokrypis, nesant kitų ekspertų vertinimo tolygumo kriterijų, rekomenduotinas ne didesnis negu 20%. Šis leistino nuokrypio dydis, kaip rekomendacija naudojamas vertinimo komisijos narių mokymų metu, jis buvo suderintas su ŠMM [Lietuvos

Respublikos švietimo ir mokslo ministerija], kol dar galiojo vertinimų norminimas. Nuo 2014 m. pereita prie kriterinio vertinimo <...>. Skalių aprašymai paprastai verčia vertintoją nesuklysti daugiau kaip per vieną skalės žingsnį, t. y. dešimtbalėje skalėje tik per vieną balą.“ (*laužtiniuose skliaustuose pateikta informacija – mūsy*). Šimtabalėje skalėje tai atitiktų 10 balų.

Bendrojo priėmimo į Lietuvos aukštąsias mokyklas pirmosios pakopos ir vientisąsias studijas veiklos aprašo² 20 punkte nurodyta, kad „stojamųjų egzaminų komisijų nariai, motyvacijos vertintojai ir administratoriai – tai aukštųjų mokyklų, vykdančių meno srities studijas ir švietimo ir ugdymo krypties studijų programas, kompetentingi specialistai, laikinai įdarbinami į LAMA BPO su tikslu sklandžiai ir skaidriai organizuoti ir vykdyti bendruosius stojamuosius egzaminus į meno srities studijų programas ir motyvacijos vertinimą <...>“. Šio aprašo 125.2 papunktyje nustatyta, kad „LAMA BPO darbuotojams, sistemos dalyviams ir ugdymo karjerai specialistams vykdomi mokymai apie LAMA BPO bendrojo priėmimo tvarką“. Iš LAMA BPO pateiktos komisijos narių mokymų, vykusių 2014 ir 2015 metais, medžiagos matyti, kad mokymuose vertinimo komisijos nariams, be kitų klausimų, buvo aiškinta apie vertinimo kriterijus ir jų taikymą (vertinimo skalė, normalusis skirstinys ir kt.). Kaip nurodė LAMA BPO 2015 gruodžio 3 d. elektroniniame laiške, pareiškėjas G. P. dalyvavo 2014 m. vykusiuose mokymuose, tačiau 2015 m. mokymuose nedalyvavo. Mokymų organizatoriaus pateiktame 2015 m. birželio 1 d. elektroniniame laiške, adresuotame G. P., nurodyta, kad G. P. buvo išsiųstas pakartotinis kvietimas, tačiau G. P. į kvietimą neatsiliepė, taip pat mokymų organizatoriui su juo susisiekti telefonu nepavyko.

Dėl LAMA BPO administracijos veiksmų anuliuojant / neįskaitant komisijos narių G. P. ir J. Ž. vertinimų

Stojamųjų egzaminų į menų studijų srities ir meno pedagogikos studijų programas organizavimą ir vertinimą reglamentuoja Stojamųjų egzaminų į menų studijų srities ir meno pedagogikos studijų programas organizavimo ir vertinimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011-05-12 įsakymu Nr. 815 (2014-05-27 įsakymo Nr. V-470 redakcija), ir Lietuvos muzikos ir teatro akademijos, Vytauto Didžiojo universiteto, Klaipėdos universiteto ir Šiaulių universiteto bendrai vykdomų stojamųjų egzaminų į vaidybos, estrados meno ir teatro režisūros studijų programas organizavimo ir vertinimo tvarkos aprašas 2015 m., patvirtintas LAMA BPO prezidento 2015-05-07 įsakymu Nr.15-23. Šio Aprašo 17 punkte nustatyta, kad „tuo atveju, kai vertinimo komisija nukrypsta nuo nurodytų reikalavimų, administravimo grupė gali gražinti vertinimo komisijai patikslinti pateiktus įvertinimus.“

Bendrojo priėmimo į Lietuvos aukštąsias mokyklas pirmosios pakopos ir vientisąsias studijas veiklos aprašo 20 p. nustatyta, kad „stojamųjų egzaminų komisijų nariai, motyvacijos vertintojai ir administratoriai yra pavaldūs [LAMA BPO] administracijos direktoriui ir vykdo jo deleguotus nurodymus, atlieka darbus ir atsiskaito pagal nustatytus terminus“ (*laužtiniuose skliaustuose pateikta informacija – mūsy*).

Vertinimo komisijos veiklą reglamentuojančių dokumentų (darbo reglamento ar pan.) LAMA BPO Tarnybai nepateikė.

LAMA BPO administracijos direktorė R. Bakanovienė 2015 m. liepos 7 d. rašte Nr. 15-09 komisijos pirmininkui M. B. nurodė: „<...> gražinu rezultatus dar kartą peržiūrėti komisijos pirmininkui ir įpareigoju komisijos narius juos pervertinti iki š. m. liepos 9 d. 10 val.“.

² http://www.esparama.lt/documents/10157/490675/2014_Bendrojo_priemimo_veiklos_aprasas.pdf/bbafb144-29cb-4904-b4d9-4e4823d103ef

Komisijos pirmininko M. B. 2015 m. liepos 8 d. tarnybiniame pranešime „Dėl komisijos narių neobjektyvių vertinimų“, adresuotame LAMA BPO, prašoma „anuliuoti Vaidyba – II etapas (LMTA, Vilnius, Vaidyba – II etapas (VDU, Kaunas), Vaidyba – II etapas (KU, Klaipėda), Estrados menas – II etapas (ŠU, Šiauliai) egzaminų komisijos narių [pareiškėjo] ir [J. Ž.] vertinimus, kurie yra neobjektyvūs ir neadekvatūs normaliajam vertinimo skirstiniui. Skaičiuojant galutinį egzamino įvertinimą, pranešime nurodytų komisijos narių įvertinimų neimti.“ (*laužtiniuose skliaustuose pateikta informacija – mūsų*).

Įvertinus galiojančią teisinę reguliavimą, darytina išvada, kad nurodyti teisės aktai:

1. nedetalizuoja nurodymų, kuriuos LAMA BPO administracijos direktorius gali duoti stojamųjų egzaminų komisijų nariams / pirmininkams;
2. nereglamentuoja LAMA BPO teisės įpareigoti komisiją pervertinti stojančiuosius;
3. nenustato komisijos pirmininko teisės vienasmeniškai priimti sprendimus dėl komisijos vertinimo (ne)objektyvumo, dėl įvertinimų anuliavimo ir pan.

2015 m. liepos 8 d. įvykusio Bendro susitikimo protokole nurodyta, kad susitikime, be LMTA ir LAMA BPO atstovų, dalyvavo 2 komisijos nariai – pareiškėjas G. P. (VDU) ir narys A. G. (LMTA) bei komisijos pirmininkas M. B. Kitų komisijos narių – J. J. (KU), A. L. (LMTA), V. M. (KU) ir V. B. (LMTA) „nuomonė buvo pateikta el. paštu.“ Protokole nurodyta, kad LAMA BPO prezidentas P. Žiliukas „apžvelgė vaidybos stojamojo egzamino vertintojų balus ir atkreipė dėmesį į netolygų stojančiųjų gebėjimų vertinimą atskiruose miestuose (Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje ir Šiauliuose) ir didelius atskirų vertinimo narių pateiktų įvertinimų skirtumus. Pažymėta, kad [pareiškėjo] ir [J. Ž.] pateikti įvertinimai labai skiriasi nuo kitų komisijos narių vertinimų: labai aukšti vertinant stojančiuosius Klaipėdoje, Šiauliuose ir Kaune ir labai žemi Vilniuje. Stojantieji į LMTA būtų nepagrįstai nuskriausti ir jų galimybės įstoti tampa itin miglotos. P. Žiliukas pasiūlė sunorminti turimus vaidybos egzamino rezultatus arba, daugumai komisijos narių nutarus, anuliuoti neobjektyviai vertinusių komisijos narių įvertinimus (balus). <...> [Pareiškėjui] buvo pasiūlyta peržiūrėti savo įvertinimus, tačiau [jis] tą padaryti atsisakė. NUTARTA. Dviejų komisijos narių – [pareiškėjo] ir [J. Ž.] įvertinimų dėl subjektyvaus vertinimo pobūdžio neįskaityti. <...> Priimant nutarimą, atsižvelgta į kitų Vaidybos stojamojo egzamino komisijos narių nuomonę, išreikštą el. paštu.“ (*laužtiniuose skliaustuose pateikta informacija – mūsų*).

Skundo medžiagoje yra pateikti LAMA BPO atlikti VDU, KU ir LMTA egzaminų vertinimai (diagramos) „iki korekcijos“ ir „po korekcijos“. Kaip 2015 m. liepos 10 d. elektroniniame laiške komisijos nariui G. P. nurodė LAMA BPO prezidentas P. Žiliukas, „dviejų komisijos narių vertinimai išimti iš visų keturių miestų vertinimų, bet tai beveik neturėjo įtakos Klaipėdos, Kauno ir Šiaulių atvejams, stipriau pakito tik Vilniaus rezultatai, dabar visų miestų rezultatai tapo ganėtinai tolygūs. Išskirtinio selektyvumo Vilniaus atvejui nėra“.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, konstatuotina, kad:

1. *Komisijos narių įvertinimų „neadekvatumo“ leistinam nuokrypiui pagrindu buvo priimtas sprendimas anuliuoti / neįskaityti komisijos narių G. P. ir J. Ž. įvertinimų, taip apribojant komisijos narių teisę savarankiškai vertinti stojančiųjų gebėjimus ir vadovautis nustatytais vertinimo kriterijais, nors LAMA BPO nurodytas leistino nuokrypio dydis (iki 20 proc.), LAMA BPO administracijos teigimu, yra rekomendacinio pobūdžio.*
2. *LAMA BPO konstatuoto komisijos narių G. P. ir J. Ž. įvertinimų subjektyvumo nepagrindė.*
3. *Komisijos pirmininkui nėra suteikta teisė vienasmeniškai spręsti apie komisijos narių įvertinimų (ne)objektyvumą.*

4. *Nei LAMA BPO administracijai, nei vertinimo komisijos pirmininkui nėra suteikti įgaliojimai anuliuoti / neįskaityti komisijos narių įvertinimų.*

Dėl informacijos apie komisijos narių įvertinimus paviešinimo

Pareiškėjas skunde nurodė, kad po antrojo egzaminų etapo, dar nepaskelbus galutinių rezultatų, vertinimo komisijos narys A. G. 2015 m. liepos 7 d. „pašaliniam asmenims (taip pat ir LMTA darbuotojams, kurie nėra komisijos nariai)“ paviešino, kaip nurodė pareiškėjas, „konfidencialią informaciją“ – individualius komisijos narių vertinimus kartu su stojančiųjų pavardėmis. Elektroninis laiškas, pavadintas „Kaip „objektyviai“ vertina vaidybos komisija“, su šia informacija buvo išsiųstas kitiems vertinimo komisijos nariams bei LMTA Studijų informacijos ir duomenų skyriaus vedėjai E. Urbonavičienei, LMTA stojamojo egzamino administratorei R. Girtaitei, LMTA Studijų prorektorei doc. dr. V. Umbrasienei, LMTA Studentų priėmimo komisijos atsakingajam sekretoriui doc. R. Aidukui. Laiške komisijos narys A. G. nurodė: „Štai kodėl reikia peržiūrėti komisijų vertinimus“. Iš laiško turinio matyti, kad jį A. G. siuntė du kartus, antrą kartą papildydamas: „Prikabinu aiškesnį su komisijos narių pavardėmis“. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad laiške pateikti nepilni stojančiųjų sąrašai (pvz., į LMTA stojo 65, lentelėje nurodyta 21 pavardė, į KU stojo 20, lentelėje nurodyta 17 pavardžių).

Lietuvos aukštųjų mokyklų asociacijos bendrajam priėmimui organizuoti asmens duomenų tvarkymo taisyklių, patvirtintų LAMA BPO 2013-05-10 įsakymu Nr. 13-06³, IV skyriaus „Konfidencialumo ir saugumo nuostatos“ 4.1 punkte nustatyta, kad „Asociacijos darbuotojai, Asociacijos prezidento įsakymais paskirti tvarkyti asmens duomenis, turi laikytis konfidencialumo principo ir laikyti paslapyje bet kokią su asmens duomenimis susijusią informaciją, su kuria jie susipažino vykdydami savo pareigas, nebent tokia informacija būtų vieša pagal galiojančių įstatymų ar kitų teisės aktų nuostatas.“ Šie darbuotojai pasirašo asmeninius įsipareigojimus (pasižadėjimus) saugoti asmens duomenų paslaptį (4.2 p.) ir turi imtis priemonių, „kad būtų užkirstas kelias atsitiktiniam ar neteisėtam asmens duomenų sunaikinimui, pakeitimui, atskleidimui, taip pat bet kokiam kitam neteisėtam tvarkymui, saugodami dokumentus bei duomenų rinkmenas tinkamai ir saugiai bei vengiant nereikalingų kopijų darymo.“

Statistiniai duomenys apie priėmimo etapus, priėmimo procesus bei priėmimo rezultatus kaupiami ir saugomi Bendrojo priėmimo į Lietuvos aukštąsias mokyklas informacinėje sistemoje (toliau – BPIS), kurios nuostatai patvirtinti LAMA BPO prezidento 2011 m. gegužės mėn. 12 d. įsakymu Nr. 1 1-01⁴. BPIS valdytoja ir pagrindinė tvarkytoja yra LAMA BPO. BPIS naudotojai – registruoti LAMA BPO darbuotojai ir tam tikrų Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo institucijų, kaip BPIS tvarkytojų, darbuotojai, turintys teisę naudotis BPIS ištekliais numatytoms funkcijoms atlikti ir kuriems pagrindinio BPIS tvarkytojo nustatyta tvarka suteikta prieiga prie BPIS (BPIS nuostatų 1.8 p.). BPIS duomenų bazėse, be kitų duomenų, kaupiami šie duomenys apie egzaminuojamąjį, kuriuos pateikia stojamųjų egzaminų vertintojai: įvertinimas (1, 2, 3 dalies įvertinimas, bendras įvertinimas), egzaminatorių pavardės (BPIS nuostatų 4.5.11.5 p.)

LAMA BPO informacinės sistemos naudotojų prieigos aprašo, patvirtinto LAMA BPO prezidento 2014 m. balandžio 22 d. įsakymu Nr. 14-02⁵ (toliau – IS aprašas), 2 ir 3 punktuose nurodyta, kad LAMA BPO informacinės sistemos (toliau – IS) naudotojas – tai asmuo, kuriam yra

³

<http://www.lamabpo.lt/ckfinder/userfiles/files/2014/2013%20AsmensDuomenuTvarkymo%20LAMA%20BPO%20taisykles%20V01.01%202013-05-10.pdf>

⁴ http://www.lamabpo.lt/ckfinder/userfiles/files/BPIS%20Nuostatai%20V03_04%202011-05-12.pdf

⁵ <http://www.lamabpo.lt/ckfinder/userfiles/files/2014/LAMA%20BPO%20IS%20NaudotojuPriegosAprasas.pdf>

suteikta individuali prieiga prie IS (ją suteikia IS administratorius). LAMA BPO prezidento 2015 m. balandžio 22 d. įsakymu Nr. 15-06 „Dėl stojančiųjų į universitetines meno srities ir meno pedagogikos studijų programas atliktų užduočių vertinimo komisijų ir administravimo grupių sudėties“ sudarytos įvairios vertinimo komisijos ir administravimo grupės, tarp jų – Vaidybos (LMTA, KU, VDU), Estrados meno (ŠU) pirmojo ir antrojo etapo vertinimo komisijos ir administravimo grupė, kurios nariais buvo R. Girtaitė ir R. Aidukas. E. Urbonavičienė buvo Muzikos, meno studijų ir rašytinės kūrybos krypties administravimo grupės narė, o LMTA studijų prorektorei doc. dr. V. Umbrasienei IS naudotojo teisės buvo priskirtos pagal pareigas (IS aprašo 14 p.).

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad komisijos nario A. G. elektroniniame laiške pateikta informacija buvo išsiųsta kitiems komisijos nariams ir asmenims – BPIS naudotojams, kurie nelaikytini trečiaisiais asmenimis. Tačiau minėtuose laiškuose pateikta informacija („Kaip „objektyviai“ vertina vaidybos komisija“, „Štai kodėl reikia peržiūrėti komisijų vertinimus“, „Prikabinu aiškesnę su komisijos narių pavardėmis“) vertintina kaip nekorektiška ir nepagrįsta. Kontrolierius atkreipia komisijos nario ir LMTA akademinės bendruomenės nario A. G. dėmesį į Lietuvos muzikos ir teatro akademijos Etikos kodekso, patvirtinto 2008 m. gegužės 28 d. (protokolo Nr. 3) II skyriaus „Etikos principai ir normos“ dalį „Akademinės laisvės ir atsakomybės principas“, kurioje nurodyta, kad LMTA bendruomenės narių atviro diskutuotinių klausimų svarstymo atmosfera turi būti „pagrįsta geranoriškumu ir atsakomybe už savo žodžius ir veiksmus“, ir skatina siekti geranoriškumu ir atsakomybe už savo žodžius ir veiksmus pagrįstos akademinės kultūros.

Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, į teisinį reglamentavimą, Kontrolierius, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 18 straipsnio 12 dalies 1 punktu:

n u s p r e n d ė:

Informuoti Lietuvos muzikos ir teatro akademiją, Vytauto Didžiojo universitetą, Klaipėdos universitetą, Šiaulių universitetą ir Švietimo ir mokslo ministeriją apie Kontrolieriaus sprendimą.

Kontrolieriaus sprendimas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Akademinės etikos ir procedūrų kontrolierius

Vigilijus Sadauskas